

Καταγραφή των μνημείων-αγαλμάτων του ιστορικού κέντρου του Ναυπλίου και ο κοινωνικο-ψυχολογικός αντίκτυπος τους στους κατοίκους της περιοχής.

Περιεχόμενα

Μέρος Πρώτο	2
Κεφάλαιο 1: Ιστορία του Ναυπλίου	2
Κεφάλαιο Δεύτερο: Αναλυτική παρουσίαση των ιστορικών μνημείων-αγαλμάτων	5
Κεφάλαιο: Τέχνη και συγκίνηση των θεατών	25
Μεθοδολογία έρευνας	31
ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ	32
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΣΥΖΗΤΗΣΗ	35
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	36
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	37

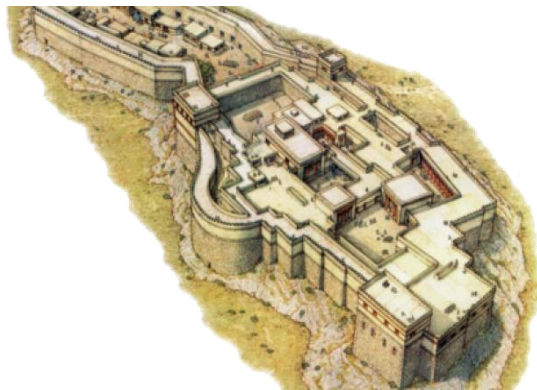
Μέρος Πρώτο

Κεφάλαιο 1: Ιστορία του Ναυπλίου

Αρχικά, το Ναύπλιο από γεωγραφικής άποψης είναι η πρωτεύουσα του Νομού Αργολίδας. Αναλυτικότερα, βρίσκεται στην ανατολική Πελοπόννησο και πιο συγκεκριμένα σε βραχώδη χερσόνησο στον μυχό του Αργολικού κόλπου. Στο Ναύπλιο συγκεντρώνονται όλες οι αρχές του νομού, διοικητικές, στρατιωτικές και θρησκευτικές. Μάλιστα, στον ίδιο δήμο περιλαμβάνονται, εκτός από το ιστορικό κέντρο, το προάστιο «Πρόνοια», η Καραθώνα και το Μπούρτζι.

Αναμφίβολα, η πόλη του Ναυπλίου είναι ιστορικής σημασίας για ποικίλους λόγους. Αφενός, η ίδια η πόλη έχει μια μακραίωνη ιστορία που επηρεάζει και την δομή της. Αφετέρου, τα κτίρια και τα μνημεία της έχουν συγκεντρώσει το ενδιαφέρον των μελετητών. Σχετικά με την ίδρυση του Ναυπλίου, μπορούμε να ισχυριστούμε πως η πόλη κατοικήθηκε ήδη από τους προϊστορικούς χρόνους. Στο συμπέρασμα αυτό μας οδηγούν τα κυκλώπεια τείχη στην Ακροναυπλία και οι μυκηναϊκοί τάφοι στο Παλαμήδι (Καρούζου, 1999; Δήμος Ναυπλιέων, <http://www.nafplio.gr/>).

Εικόνα 1. Τα κυκλώπεια τείχη

Εικόνα 2. Μυκηναϊκοί τάφοι

Κατά την αρχαιότητα, ο περιηγητής Πausανίας και ο γεωγράφος Στράβωνας έδωσαν πολλές πληροφορίες για την εν λόγω περίοδο. Μας ενημερώνουν ότι η περιοχή υπήρξε λιμάνι της προϊστορικής Τίρυνθας, αλλά και ότι η Ακροναυπλία ήταν η βάση για την οχύρωση της πόλης. Το 1873, οι ανασκαφές στους βόρειους πρόποδες του

Παλαμηδίου έφεραν στο φως πολλούς τάφους από την μυκηναϊκή εποχή. Το 1892, ανακαλύφθηκαν άλλοι 31 τάφοι στην ίδια περιοχή, οι οποίοι εντάσσονται στην ίδια περίοδο. Ωστόσο, η ανάπτυξη του Ναυπλίου σταμάτησε τον 7ο αιώνα, καθώς το Άργος άρχισε να αναπτύσσεται με τον βασιλιά Δαμοκρατίδα. Στα τέλη του 4^{ου} αιώνα το Ναύπλιο αποτέλεσε έναν αξιόλογο οικισμό και λιμάνι του Άργους (Καρούζου, 1999).

Στη συνέχεια, θα μιλήσουμε για την ιστορία του Ναυπλίου κατά την περίοδο της επανάστασης. Στις 29 Νοεμβρίου του 1827, οι Έλληνες καταλαμβάνουν το Παλαμήδι και ύστερα από τέσσερις μέρες οι Τούρκοι παραδίδουν την πόλη στον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη. Είναι χαρακτηριστικό πως μετά την αποχώρηση των Τούρκων πολλές κατοικίες χρησιμοποιούνται αμέσως από τους αρχηγούς του απελευθερωτικού αγώνα, αφού η πόλη είχε ερημωθεί από τους κατοίκους. Σημαντική χρονολογία στην ιστορία του Ναυπλίου είναι το 1827, κατά την οποία η πόλη κηρύσσεται επίσημα ως πρωτεύουσα του ελληνικού κράτους. Στις 18 Ιανουαρίου του 1828 έρχεται ο Ιωάννης Καποδίστριας ως κυβερνήτης της χώρας και αμέσως αναθέτει στους Έλληνες μελετητές Βούλγαρη και Βαλλιάνο τον σχεδιασμό της τρίτης οικιστικής ζώνης στην παραλία. Κατά την περίοδο εκείνη, η οικοδομική δραστηριότητα είναι έντονη. Όμως, σύντομα τα πράγματα αλλάζουν και με την δολοφονία του Καποδίστρια το 1831 σταματούν τα μεγάλα έργα στο Ναύπλιο. Το 1832 αναλαμβάνει ο Όθωνας την διακυβέρνηση του βασιλείου της Ελλάδας (Καρούζου, 1999).

Η Βασιλεία του Όθωνα είναι μια αξιοσημείωτη περίοδος και αρχίζει στις 25 Ιανουαρίου του 1833, όταν σε ηλικία 17 ετών, ο Όθωνας αποβιβάστηκε στο Ναύπλιο. Είναι σημαντικό να αναφερθεί πως η πρωτεύουσα του ελληνικού κράτους μεταφέρεται από το Ναύπλιο στην Αθήνα το 1834. Αυτό συνέβη διότι η πόλη του Ναυπλίου κρίθηκε ακατάλληλη για οποιαδήποτε στρατιωτική ή πολιτική κίνηση με την εγκατάσταση του Όθωνα. Προς το τέλος της βασιλείας του το Ναύπλιο έγινε το κέντρο του αντιδυναστικού αγώνα και η στάση αυτή είναι γνωστή με την ονομασία «τα Ναυπλιακά» (Καρούζου, 1999).

Η περίοδος μετά το 1852 χαρακτηρίζεται κυρίως από την κατεδάφιση των βόρειων τειχών της πόλης και το κατώτερο τμήμα της πόλης, την περίοδο 1866-68, μεταφέρεται μέχρι την θάλασσα. Πλέον, οι ευθύγραμμοι δρόμοι αποτελούν κύριο χαρακτηριστικό της νέας ρυμοτομίας. Ύστερα από μια περίοδο ακμής, το Ναύπλιο ακολουθεί την ίδια τύχη με τις υπόλοιπες ελληνικές επαρχιακές πόλεις. Η πόλη

σταδιακά υποβαθμίστηκε λόγω της αδιαφορίας της κεντρικής διοίκησης αλλά και από τον υδροκεφαλισμό της πρωτεύουσας, γεγονότα που οδήγησαν στην βαθμιαία παρακμή της.

Κεφάλαιο Δεύτερο: Αναλυτική παρουσίαση των ιστορικών μνημείων-αγαλμάτων

ΚΑΡΤΕΛΑ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

Δήμος	ΝΑΥΠΛΙΟΥ		
Διεύθυνση	Βασιλέως Κωνσταντίνου 34, Δημοτική Ενότητα Ναυπλίου, 21 100		
Τηλέφωνο	2752360962		
Πληροφοριακά Στοιχεία	Πρόκειται για:	Όνομασία	
	Ανδριάντα		
	Προτομή	X	ΠΡΟΤΟΜΗ ΝΙΚΟΥ ΚΑΡΟΥΖΟΥ
	Ηρώο		
	Μνημείο		

Στοιχεία Μνημείου

Χρονολογία ανέγερσης	1996
Πηγή χρηματοδότησης	
Καλλιτέχνης	Δημιουργία του σύγχρονου γλύπτη Σταύρου Βαλασάκη (1996).
Υλικό	
Διαστάσεις	
Τοποθεσία	Στην οδό Βασιλέως Κωνσταντίνου 35, απέναντι από το πατρικό σπίτι του ποιητή.

Σύντομη περιγραφή Μνημείου και περιβάλλοντα χώρου

--

Χρειάζεται το μνημείο αποκατάσταση;

OXI

Χρειάζεται ο περιβάλλον χώρος ανάπλαση;

OXI

Ποιος φορέας είναι υπεύθυνος για τη φροντίδα του;

--

ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Φορέας που είχε την πρωτοβουλία ανέγερσης του;

ΚΑΡΤΕΛΑ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

Δήμος	ΝΑΥΠΛΙΟΥ		
Διεύθυνση	Βασιλέως Κωνσταντίνου 34, Δημοτική Ενότητα Ναυπλίου, 21 100		
Τηλέφωνο	2752360962		
Πληροφοριακά Στοιχεία	Πρόκειται για:	Όνομασία	
	Ανδριάντα	X	ΑΝΔΡΙΑΝΤΑΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ
	Προτομή		
	Ηρώο		
	Μνημείο		

Στοιχεία Μνημείου

Χρονολογία ανέγερσης	1901
Πηγή χρηματοδότησης	
Καλλιτέχνης	Έργο του Τήνιου γλύπτη Λάζαρου Σώχου
Υλικό	Κράμα χαλκού σε λίθινο βάθρο
Διαστάσεις	
Τοποθεσία	Στο κέντρο του Πάρκου Κολοκοτρώνη.

Σύντομη περιγραφή Μνημείου και περιβάλλοντα χώρου

Είναι κατασκευασμένο από κράμα χαλκού και βρίσκεται τοποθετημένο σε μνημειακό λίθινο βάθρο. Ο Κολοκοτρώνης παριστάνεται να κρατάει με το ένα χέρι τα γκέμια του αλόγου του και με το άλλο χέρι να δείχνει προς τα εμπρός. Το χρηματικό ποσό για την αγορά του αγάλματος ήταν τόσο μεγάλο ώστε χρειάστηκε να γίνει πανελλήνιος έρανος για τη συγκέντρωσή του. Χυτεύτηκε το 1894 στο Παρίσι και μεταφέρθηκε το 1895 στην Ελλάδα. Το βάθρο σχεδιάστηκε στο Παρίσι και κατασκευάστηκε το 1900 σε αθηναϊκό μαρμαρογλυφείο. Όμοιος ανδριάντας, έργο επίσης του Σώχου, υπάρχει στην Αθήνα μπροστά από την Παλιά Βουλή. Για τη χύτευσή του χρησιμοποιήθηκε υλικό από άχρηστα κανόνια της Επανάστασης, βάρους πέντε τόνων, που διέθεσε η κυβέρνηση «εκ των τηλεβόλων του Παλαμηδίου», όπως αναφέρουν οι πηγές. Ιστορικά γνωστό επίσης είναι ότι ο Σώχος δεν επιθυμούσε να μπει περικεφαλαία στο άγαλμα, για καλλιτεχνικούς λόγους.

Χρειάζεται το μνημείο αποκατάσταση;

OXI

Χρειάζεται ο περιβάλλον χώρος ανάπλαση;

ΟΧΙ

Ποιος φορέας είναι υπεύθυνος για τη φροντίδα του;

ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Φορέας που είχε την πρωτοβουλία ανέγερσης του;

ΚΑΡΤΕΛΑ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

Δήμος ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Διεύθυνση Βασιλέως Κωνσταντίνου 34,
Δημοτική Ενότητα Ναυπλίου, 21 100

Τηλέφωνο 2752360962

**Πληροφοριακά
Στοιχεία** Πρόκειται για: Ονομασία

Ανδριάντα	X	ΑΝΔΡΙΑΝΤΑΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ
Προτομή		
Ηρώο		
Μνημείο		

Στοιχεία Μνημείου

Χρονολογία ανέγερσης	1932
Πηγή χρηματοδότησης	
Καλλιτέχνης	Γλύπτης Μιχάλης Τόμπρου
Υλικό	
Διαστάσεις	
Τοποθεσία	Ο ανδριάντας του Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια βρίσκεται στην ομώνυμη πλατεία.

Σύντομη περιγραφή Μνημείου και περιβάλλοντα χώρου

Ο Καποδίστριας παριστάνεται με επίσημη περιβολή, κρατώντας στο ένα χέρι γάντια και στηριζόμενος σε κορμό δέντρου. Η απόφαση για το στήσιμο του ανδριάντα του Κυβερνήτη είχε ληφθεί ήδη από την 3η Σεπτεμβρίου 1843 με το ΙΖ' ψήφισμα της "εν

Αθήναις Εθνικής Συνελεύσεως". Τα δάχτυλα του αγάλματος έχουν ακρωτηριαστεί επανειλημμένα, σύμφωνα μάλιστα με προφορικές μαρτυρίες παλαιών Ναυπλιωτών, σε δύο περιπτώσεις έπεσαν θύμα της μπάλας που έπαιζαν δίπλα του πιτσιρικάδες.

Χρειάζεται το μνημείο αποκατάσταση;

OXI

Χρειάζεται ο περιβάλλον χώρος ανάπλαση;

OXI

Ποιος φορέας είναι υπεύθυνος για τη φροντίδα του;

ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Φορέας που είχε την πρωτοβουλία ανέγερσης του;

ΚΑΡΤΕΛΑ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

Δήμος ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Διεύθυνση Βασιλέως Κωνσταντίνου 34,
Δημοτική Ενότητα Ναυπλίου, 21 100

Τηλέφωνο 2752360962

**Πληροφοριακά
Στοιχεία** Πρόκειται για: Ονομασία

Ανδριάντα		
Προτομή	X	ΠΡΟΤΟΜΕΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΠΟΛΥΖΩΙΔΗ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΕΡΤΣΕΤΗ
Ηρώο		
Μνημείο		

Στοιχεία Μνημείου

Χρονολογία ανέγερσης	
Πηγή χρηματοδότησης	
Καλλιτέχνης	
Υλικό	

Διαστάσεις	
Τοποθεσία	Βρίσκονται μπροστά στην είσοδο του Δικαστικού Μεγάρου της πόλης.

Σύντομη περιγραφή Μνημείου και περιβάλλοντα χώρου

Πρόκειται για δύο από τις πιο αξιοσέβαστες μορφές της ελληνικής δικαιοσύνης. Ο Αναστάσιος Πολυζωίδης ως πρόεδρος και ο Γεώργιος Τερτσέτης ως δικαστικός είχαν την παρρησία να αρνηθούν να υπογράψουν την απόφαση της θανατικής καταδίκης στην περίφημη δίκη των οπλαρχηγών της Επανάστασης (1834). Πρόκειται για τη δίκη στην οποία είχαν οδηγηθεί οι Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, Δημήτριος Πλαπούτας και άλλοι κατηγορούμενοι για συνωμοσία κατά της Αντιβασιλείας. Οι δύο δικαστικοί απολύθηκαν τότε αλλά αργότερα αποκαταστάθηκαν.

Χρειάζεται το μνημείο αποκατάσταση;

OXI

Χρειάζεται ο περιβάλλον χώρος ανάπλαση;

OXI

Ποιος φορέας είναι υπεύθυνος για τη φροντίδα του;

ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Φορέας που είχε την πρωτοβουλία ανέγερσης του;

ΚΑΡΤΕΛΑ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

Δήμος ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Διεύθυνση Βασιλέως Κωνσταντίνου 34,
Δημοτική Ενότητα Ναυπλίου, 21 100

Τηλέφωνο 2752360962

**Πληροφοριακά
Στοιχεία** Πρόκειται για: Ονομασία

Ανδριάντα		
Προτομή		
Ηρώο		
Μνημείο	X	ΜΝΗΜΕΙΟ ΝΙΚΗΤΑΡΑ

Στοιχεία Μνημείου

Χρονολογία ανέγερσης	Ανεγέρθηκε το 1926 από την Ασπασία Ποταμιάνου
Πηγή χρηματοδότησης	
Καλλιτέχνης	Δημιουργία του γλύπτη Αντωνίου Σώχου, ανιψιού του Λάζαρου Σώχου
Υλικό	
Διαστάσεις	
Τοποθεσία	Το μνημείο του μεγάλου οπλαρχηγού Νικήτα Σταματελόπουλου (Νικηταρά) βρίσκεται στο νότιο άκρο της πλατείας Δικαστηρίου.

Σύντομη περιγραφή Μνημείου και περιβάλλοντα χώρου

Έχει τη μορφή αναθηματικής στήλης. Στη βάση της στήλης εικονίζεται ανάγλυφη σκηνή μάχης με τον Νικηταρά να φονεύει με μαχαίρι έφιππο Τούρκο πολεμιστή. Η σκηνή μάλλον αντλεί έμπνευση από αντίστοιχη σκηνή τοιχογραφίας του Πέτερ φον Ες με θέμα τη μάχη των Δερβενακίων. Στην πίσω όψη του μνημείου είναι χαραγμένοι στίχοι του Κωστή Παλαμά αφιερωμένοι στο Νικηταρά.

Χρειάζεται το μνημείο αποκατάσταση;

OXI

Χρειάζεται ο περιβάλλον χώρος ανάπλαση;

OXI

Ποιος φορέας είναι υπεύθυνος για τη φροντίδα του;

ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Φορέας που είχε την πρωτοβουλία ανέγερσης του;

ΚΑΡΤΕΛΑ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

Δήμος ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Διεύθυνση Βασιλέως Κωνσταντίνου 34,
Δημοτική Ενότητα Ναυπλίου, 21 100

Τηλέφωνο 2752360962

Πληροφοριακά Στοιχεία Πρόκειται για: Ονομασία

Ανδριάντα	X	ΑΝΔΡΙΑΝΤΑΣ ΣΤΑΪΚΟΠΟΥΛΟΥ
Προτομή		
Ηρώο		
Μνημείο		

Στοιχεία Μνημείου

Χρονολογία ανέγερσης	1966
Πηγή χρηματοδότησης	Χορηγία της δισεγγονής του ήρωα, Ζαχαρούλας Παπαμάρκου
Καλλιτέχνης	Δημιουργία από το γλύπτη Νικόλα
Υλικό	
Διαστάσεις	
Τοποθεσία	Στην πλατεία Σταϊκόπουλου, στους πρόποδες του Παλαμηδίου, του οποίου υπήρξε πορθητής

Σύντομη περιγραφή Μνημείου και περιβάλλοντα χώρου

Ο Σταΐκος Σταϊκόπουλος γεννήθηκε στη Ζάτουνα της Γορτυνίας το 1798 και από νωρίς ασχολήθηκε με το εμπόριο δερμάτων. Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία το 1818 και με την έναρξη του Αγώνα σύστησε δικό του στρατιωτικό σώμα. Τη νύχτα της 29ης Νοεμβρίου 1822 κατέλαβε το Παλαμήδι, μαζί με το Δημήτριο Μοσχονησιώτη και τους άνδρες του. Για την προσφορά του στον Αγώνα τιμήθηκε με τον τίτλο του στρατηγού. Όμως στα χρόνια της Αντιβασιλείας φυλακίστηκε στις φυλακές Λεονάρδου, στο Ναύπλιο, όπου και πέθανε, σε ηλικία μόλις 37 ετών. Κάθε χρόνο, την επέτειο της απελευθέρωσης της πόλης, πραγματοποιείται τιμητική εκδήλωση στη μνήμη του.

Χρειάζεται το μνημείο αποκατάσταση;

OXI

Χρειάζεται ο περιβάλλον χώρος ανάπλαση;

OXI

Ποιος φορέας είναι υπεύθυνος για τη φροντίδα του;

ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Φορέας που είχε την πρωτοβουλία ανέγερσης του;

ΚΑΡΤΕΛΑ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

Δήμος	ΝΑΥΠΛΙΟΥ	
Διεύθυνση	Βασιλέως Κωνσταντίνου 34, Δημοτική Ενότητα Ναυπλίου, 21 100	
Τηλέφωνο	2752360962	
Πληροφοριακά Στοιχεία	Πρόκειται για:	Όνομασία
	Ανδριάντα	
	Προτομή	
	Ηρώο	
	Μνημείο	X ΜΝΗΜΕΙΟ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΥΨΗΛΑΝΤΗ

Στοιχεία Μνημείου

Χρονολογία ανέγερσης	
Πηγή χρηματοδότησης	
Καλλιτέχνης	Το μνημείο κατασκευάστηκε στη Βιέννη με παραγγελία του Γεωργίου Υψηλάντη για να χρησιμεύσει σαν οστεοφυλάκιο του αδελφού του, Δημητρίου
Υλικό	
Διαστάσεις	
Τοποθεσία	Το μνημείο στην παλιά του θέση, στην πλατεία Συντάγματος. Αρχικά, το 1834, το μνημείο τοποθετήθηκε στην τότε πλατεία Πλατάνου (πλατεία Συντάγματος), μπροστά από το Αλληλοδιδασκτικό Σχολείο (σήμερα Τριανόν). Το 1951 το μνημείο μεταφέρθηκε στην πλατεία Τριών Ναυάρχων.

Σύντομη περιγραφή Μνημείου και περιβάλλοντα χώρου

--

Χρειάζεται το μνημείο αποκατάσταση;

OXI

Χρειάζεται ο περιβάλλον χώρος ανάπλαση;

OXI

Ποιος φορέας είναι υπεύθυνος για τη φροντίδα του;

ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Φορέας που είχε την πρωτοβουλία ανέγερσης του;

ΚΑΡΤΕΛΑ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

Δήμος ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Διεύθυνση Βασιλέως Κωνσταντίνου 34,
Δημοτική Ενότητα Ναυπλίου, 21 100

Τηλέφωνο 2752360962

**Πληροφοριακά
Στοιχεία** Πρόκειται για: Ονομασία

Ανδριάντα		
Προτομή		
Ηρώο	X	ΑΓΑΛΜΑ ΟΘΩΝΑ
Μνημείο		

Στοιχεία Μνημείου

Χρονολογία ανέγερσης	1995
Πηγή χρηματοδότησης	
Καλλιτέχνης	
Υλικό	
Διαστάσεις	
Τοποθεσία	Στην πλατεία Τριών Ναυάρχων, μπροστά από το σημείο όπου άλλοτε βρισκόταν το Κυβερνείο του Καποδίστρια

Σύντομη περιγραφή Μνημείου και περιβάλλοντα χώρου

Κατασκευάστηκε το 1995 και παριστάνει τον Όθωνα με παραδοσιακή ελληνική φορεσιά και σπαθί κρεμασμένο στο πλάι. Η τοποθέτησή του είχε προκαλέσει αντιδράσεις μεταξύ των κατοίκων του Ναυπλίου

Χρειάζεται το μνημείο αποκατάσταση;

OXI

Χρειάζεται ο περιβάλλον χώρος ανάπλαση;

OXI

Ποιος φορέας είναι υπεύθυνος για τη φροντίδα του;

ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Φορέας που είχε την πρωτοβουλία ανέγερσης του;

ΚΑΡΤΕΛΑ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

Δήμος ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Διεύθυνση Βασιλέως Κωνσταντίνου 34,
Δημοτική Ενότητα Ναυπλίου, 21 100

Τηλέφωνο 2752360962

Πληροφοριακά Στοιχεία Πρόκειται για: Ονομασία

Ανδριάντα		
Προτομή	X	ΠΡΟΤΟΜΗ ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ
Ηρώο		
Μνημείο		

Στοιχεία Μνημείου

Χρονολογία ανέγερσης	
Πηγή χρηματοδότησης	
Καλλιτέχνης	Έργο του σύγχρονου γλύπτη Θεόδωρου Παπαγιάννη
Υλικό	Χαλκός
Διαστάσεις	
Τοποθεσία	Στην πλατεία Αγίου Σπυρίδωνα, κοντά στο πατρικό του σπίτι (Αγγελου Τερζάκη 20)

Σύντομη περιγραφή Μνημείου και περιβάλλοντα χώρου

--

Χρειάζεται το μνημείο αποκατάσταση;

OXI

Χρειάζεται ο περιβάλλον χώρος ανάπλαση;

OXI

Ποιος φορέας είναι υπεύθυνος για τη φροντίδα του;

ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Φορέας που είχε την πρωτοβουλία ανέγερσης του;

ΚΑΡΤΕΛΑ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

Δήμος ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Διεύθυνση Βασιλέως Κωνσταντίνου 34,
Δημοτική Ενότητα Ναυπλίου, 21 100

Τηλέφωνο 2752360962

Πληροφοριακά Στοιχεία Πρόκειται για: Ονομασία

Ανδριάντα		
Προτομή		
Ηρώο		
Μνημείο	X	ΜΝΗΜΕΙΟ ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ

Στοιχεία Μνημείου

Χρονολογία ανέγερσης	
Πηγή χρηματοδότησης	
Καλλιτέχνης	
Υλικό	
Διαστάσεις	
Τοποθεσία	Βρίσκεται στην Πλατεία Συντάγματος, μπροστά από την Εθνική Τράπεζα στη θέση που άλλοτε βρισκόταν το

	σπίτι της Καλλιόπης Παπαλεξοπούλου.
--	-------------------------------------

Σύντομη περιγραφή Μνημείου και περιβάλλοντα χώρου

Πρόκειται για μαρμάρινη στήλη με ανάγλυφη ολόσωμη απεικόνιση της Παπαλεξοπούλου, να στέκεται όρθια πίσω από το κιγκλίδωμα του σπιτιού της με το χέρι ψηλά. Επάνω υπάρχει χαραγμένη η επιγραφή: «ΝΑΥΠΛΙΕΙΣ ΘΑΡΡΕΙΤΕ» ενώ στο βάθρο διαβάζουμε: «ΘΑΡΡΕΙΤΕ· – ΤΟ ΝΑΥΠΛΙΟΝ ΟΠΩΣ ΕΣΩΣΕΝ ΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΝ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ ΘΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΗΔΗ ΤΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΑΥΤΟΥ».

Χρειάζεται το μνημείο αποκατάσταση;

OXI

Χρειάζεται ο περιβάλλον χώρος ανάπλαση;

OXI

Ποιος φορέας είναι υπεύθυνος για τη φροντίδα του;

ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Φορέας που είχε την πρωτοβουλία ανέγερσης του;

ΚΑΡΤΕΛΑ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

Δήμος ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Διεύθυνση Βασιλέως Κωνσταντίνου 34,
Δημοτική Ενότητα Ναυπλίου, 21 100

Τηλέφωνο 2752360962

Πληροφοριακά Στοιχεία Πρόκειται για: Ονομασία

Ανδριάντα		
Προτομή	X	ΠΡΟΤΟΜΕΣ ΑΝΤΩΝΗ ΛΕΚΟΠΟΥΛΟΥ (ΑΝΑΠΛΙΩΤΗ) ΚΑΙ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΩΣΤΟΥΡΟΥ
Ηρώο		
Μνημείο		

Στοιχεία Μνημείου

Χρονολογία ανέγερσης	
Πηγή χρηματοδότησης	
Καλλιτέχνης	
Υλικό	
Διαστάσεις	
Τοποθεσία	Κοσμούν την είσοδο της Βιβλιοθήκης «Παλαμήδης», στο τέρμα της οδού Αμαλίας

Σύντομη περιγραφή Μνημείου και περιβάλλοντα χώρου

--

Χρειάζεται το μνημείο αποκατάσταση;

OXI

Χρειάζεται ο περιβάλλον χώρος ανάπλαση;

OXI

Ποιος φορέας είναι υπεύθυνος για τη φροντίδα του;

ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Φορέας που είχε την πρωτοβουλία ανέγερσης του;

ΚΑΡΤΕΛΑ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

Δήμος ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Διεύθυνση Βασιλέως Κωνσταντίνου 34,
Δημοτική Ενότητα Ναυπλίου, 21 100

Τηλέφωνο 2752360962

Πληροφοριακά Στοιχεία Πρόκειται για: Ονομασία

Ανδριάντα		
Προτομή		
Ηρώο		
Μνημείο	X	ΜΝΗΜΕΙΟ ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ

Στοιχεία Μνημείου

Χρονολογία ανέγερσης	1903
Πηγή χρηματοδότησης	Ανεγέρθηκε με φροντίδα του εφέτη Νικολάου Κωτσάκη στη μνήμη των Γάλλων Φιλελλήνων που αγωνίστηκαν και έπεσαν πολεμώντας στο πλευρό των Ελλήνων στη διάρκεια της Επανάστασης
Καλλιτέχνης	
Υλικό	
Διαστάσεις	
Τοποθεσία	Στη μέση της πλατείας Φιλελλήνων

Σύντομη περιγραφή Μνημείου και περιβάλλοντα χώρου

Έχει τη μορφή οβελίσκου από γκρίζο μάρμαρο, σχεδιάστηκε στο Παρίσι από τους Βεζώ και Δεβέρν και κατασκευάστηκε στην Αθήνα, στο μαρμαρογλυφείο Χαλδούπη. Στη βάση του οβελίσκου, στη μια πλευρά κοσμεύεται με ανάγλυφη παράσταση με τις προσωποποιήσεις της Ελλάδας και της Γαλλίας (ως Αθηνά και Δημοκρατία) και στην άλλη πλευρά υπάρχει αναθηματική επιγραφή που αναφέρονται ο στρατάρχης Μαιζόν, ο στρατηγός Φαβιέρους, ο ναύαρχος Δεριγνύ, οι ναύτες και οι στρατιώτες της Γαλλίας

Χρειάζεται το μνημείο αποκατάσταση;

OXI

Χρειάζεται ο περιβάλλον χώρος ανάπλαση;

OXI

Ποιος φορέας είναι υπεύθυνος για τη φροντίδα του;

ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Φορέας που είχε την πρωτοβουλία ανέγερσης του;

ΚΑΡΤΕΛΑ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

Δήμος ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Διεύθυνση Βασιλέως Κωνσταντίνου 34,
Δημοτική Ενότητα Ναυπλίου, 21 100

Τηλέφωνο 2752360962

Πληροφοριακά Στοιχεία Πρόκειται για: Ονομασία

Ανδριάντα		
Προτομή	X	ΠΡΟΤΟΜΗ ΜΑΝΤΩΣ ΜΑΥΡΟΓΕΝΟΥΣ
Ηρώο		
Μνημείο		

Στοιχεία Μνημείου

Χρονολογία ανέγερσης	
Πηγή χρηματοδότησης	
Καλλιτέχνης	Έργο του γλύπτη Τάκη Παρλαβάντζα
Υλικό	
Διαστάσεις	
Τοποθεσία	Στη Β.Α. πλευρά της Πλατείας Φιλελλήνων

Σύντομη περιγραφή Μνημείου και περιβάλλοντα χώρου

Παριστάνει τη Μαντώ Μαυρογένους με στρατιωτική στολή

Χρειάζεται το μνημείο αποκατάσταση;

OXI

Χρειάζεται ο περιβάλλον χώρος ανάπλαση;

OXI

Ποιος φορέας είναι υπεύθυνος για τη φροντίδα του;

ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Φορέας που είχε την πρωτοβουλία ανέγερσης του;

ΚΑΡΤΕΛΑ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

Δήμος NAYΠΛΙΟΥ

Διεύθυνση Βασιλέως Κωνσταντίνου 34,
Δημοτική Ενότητα Ναυπλίου, 21 100

Τηλέφωνο 2752360962

Πληροφοριακά Στοιχεία Πρόκειται για: Ονομασία

Ανδριάντα		
Προτομή	X	ΠΡΟΤΟΜΗ ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ
Ηρώο		
Μνημείο		

Στοιχεία Μνημείου

Χρονολογία ανέγερσης	
Πηγή χρηματοδότησης	
Καλλιτέχνης	
Υλικό	
Διαστάσεις	
Τοποθεσία	Βρίσκεται στην ομώνυμη πλατεία, στη συνοικία του Γιαλού

Σύντομη περιγραφή Μνημείου και περιβάλλοντα χώρου

--

Χρειάζεται το μνημείο αποκατάσταση;

OXI

Χρειάζεται ο περιβάλλον χώρος ανάπλαση;

OXI

Ποιος φορέας είναι υπεύθυνος για τη φροντίδα του;

ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Φορέας που είχε την πρωτοβουλία ανέγερσης του;

ΚΑΡΤΕΛΑ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

Δήμος ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Διεύθυνση	Βασιλέως Κωνσταντίνου 34, Δημοτική Ενότητα Ναυπλίου, 21 100		
Τηλέφωνο	2752360962		
Πληροφοριακά Στοιχεία	Πρόκειται για:	Όνομασία	
	Ανδριάντα	X	ΑΝΔΡΙΑΝΤΑΣ ΚΑΝΑΡΗ
	Προτομή		
	Ηρώο		
	Μνημείο		

Στοιχεία Μνημείου

Χρονολογία ανέγερσης	
Πηγή χρηματοδότησης	
Καλλιτέχνης	
Υλικό	
Διαστάσεις	
Τοποθεσία	Στην κάτω πλευρά του σχολικού συγκροτήματος, επί της οδού Αλ. Ωνάση

Σύντομη περιγραφή Μνημείου και περιβάλλοντα χώρου

Μικρού μεγέθους ανδριάντας, που αρχικά προοριζόταν για έκθεση σε εσωτερικό χώρο και τοποθετήθηκε στη θέση που βρίσκεται μετά από δωρεά. Το μικρό του μέγεθος είχε προκαλέσει την εποχή της τοποθέτησής του σκωπτικές αντιδράσεις εκ μέρους των κατοίκων.

Χρειάζεται το μνημείο αποκατάσταση;

OXI

Χρειάζεται ο περιβάλλον χώρος ανάπλαση;

OXI

Ποιος φορέας είναι υπεύθυνος για τη φροντίδα του;

ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Φορέας που είχε την πρωτοβουλία ανέγερσης του;

ΚΑΡΤΕΛΑ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

Δήμος	ΝΑΥΠΛΙΟΥ	
Διεύθυνση	Βασιλέως Κωνσταντίνου 34, Δημοτική Ενότητα Ναυπλίου, 21 100	
Τηλέφωνο	2752360962	
Πληροφορικά Στοιχεία	Πρόκειται για:	Όνομασία
	Ανδριάντα	
	Προτομή	
	Ηρώο	
	Μνημείο	X

Στοιχεία Μνημείου

Χρονολογία ανέγερσης	Διαμορφώθηκε την περίοδο 1840-41 μετά από παραγγελία του βασιλιά της Βαυαρίας Λουδοβίκου, πατέρα του Όθωνα, σε μνήμη των Βαυαρών στρατιωτών που ανήκαν στην ακολουθία του Όθωνα και πέθαναν στο Ναύπλιο από επιδημία τύφου (1833-34).
Πηγή χρηματοδότησης	
Καλλιτέχνης	Το μνημείο είναι έργο του γερμανού γλύπτη Κρίστιαν Ζίγκελ (πρώτος καθηγητής γλυπτικής στο Πολυτεχνείο της Αθήνας)
Υλικό	
Διαστάσεις	
Τοποθεσία	Κοντά στο νεκροταφείο της πόλης, επί της οδού Μιχαήλ Ιατρού. Ο γύρω χώρος έχει διαμορφωθεί σε μικρό πάρκο.

Σύντομη περιγραφή Μνημείου και περιβάλλοντα χώρου

Το έργο παριστάνει κοιμισμένο λιοντάρι λαξευμένο με εξαιρετική τέχνη στον βράχο. Ως πρότυπό του έχει χρησιμοποιηθεί το Λιοντάρι της Λουκέρνης του διάσημου Δανού γλύπτη Μπέρτελ Τόρβαλντσεν (προς τιμή των Ελβετών πεσόντων στη Γαλλική Επανάσταση). Κάτω από το μνημείο υπάρχει επιγραφή χαραγμένη στο βράχο που μας πληροφορεί στα γερμανικά και στα ελληνικά ότι το έργο αφιερώνεται από τους αξιωματικούς και τους στρατιώτες της βασιλικής βαυαρικής μεραρχίας στους

συντρόφους τους που πέθαναν το 1833 και 1834 και ότι υλοποιήθηκε κατ' εντολή του βασιλιά της Βαυαρίας, Λουδοβίκου.

Χρειάζεται το μνημείο αποκατάσταση;

OXI

Χρειάζεται ο περιβάλλον χώρος ανάπλαση;

OXI

Ποιος φορέας είναι υπεύθυνος για τη φροντίδα του;

ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Φορέας που είχε την πρωτοβουλία ανέγερσης του;

Κεφάλαιο: Τέχνη και συγκίνηση των θεατών

Τα τελευταία χρόνια παρατηρούμε πως η επιστήμη της *Νευροαισθητικής* (Neuroaesthetics) -κλάδος της νευροεπιστήμης- παρουσιάζει μεγάλη πρόοδο και δίνει

έμφαση στους βασικούς μηχανισμούς που σχετίζονται με την ανταπόκριση του εγκεφάλου στην τέχνη και την αισθητική εμπειρία. **Τι είναι όμως η αισθητική εμπειρία;** Σύμφωνα με τους μελετητές, πρόκειται για την ικανότητα του θεατή να αντιλαμβάνεται – αισθάνεται – εκλογικεύει ένα έργο τέχνης, η οποία με την σειρά της ενεργοποιεί τους αισθητικοκινητικούς, συναισθηματικούς και γνωστικούς μηχανισμούς. Συνεπακόλουθα, ένα βασικό πεδίο που μελετά η Νευροαισθητική είναι η εκτίμηση των εικαστικών τεχνών και κατά πόσο οι συμμετέχοντες θεωρούν πως ένα έργο τέχνης είναι όμορφο, ουδέτερο ή άσχημο. Μάλιστα, τα βασικά αποτελέσματα από τις μεθόδους απεικόνισης του εγκεφάλου αποκαλύπτουν πως για κάθε κρίση δραστηριοποιείται διαφορετικό μέρος του εγκεφάλου σε μεγαλύτερο ή σε περισσότερο ποσοστό (Di Dio & Gallese, 2009: 682–687).

Ένας άλλος όρος που σχετίζεται με την αισθητική εμπειρία είναι η **ενσυναίσθηση**. Πιο συγκεκριμένα, “ενσυναίσθηση εν γένει είναι η συναισθηματική ταύτιση με ένα άλλο άτομο. Η αναγνώριση και η κατανόηση της θέσης, του συναισθήματος, των σκέψεων ή της κατάστασης κάποιου άλλου. Ένα άτομο που χρησιμοποιεί την ενσυναίσθηση μπορεί να αναγνωρίσει, να αντιληφθεί και να αισθανθεί αυτό που αισθάνεται ένα άλλο άτομο. Με αυτό τον τρόπο μπορεί να βάλει τον εαυτό του στη θέση του άλλου, να κατανοήσει τη συμπεριφορά του και να αναγνωρίσει τα κίνητρά της. Να δει δηλαδή τον κόσμο μέσα από τα μάτια του. Πρόκειται, εν ολίγοις, για ένα εξαιρετικά ισχυρό εργαλείο επικοινωνίας. Για μια ικανότητα που, αν και όλοι διαθέτουμε, την αγνοούμε. Γι’ αυτό και παραμένει αναξιοποίητη” (scienceillustrated.gr).

Ωστόσο, ο ορισμός της ενσυναίσθησης έχει προβληματίσει τους ερευνητές, καθώς μπορεί να ερμηνευτεί με διαφορετικούς τρόπους. Γι’ αυτό το λόγο, κρίνεται σκόπιμο να διευκρινιστεί τι δεν είναι η ενσυναίσθηση. Σύμφωνα με το περιοδικό scienceillustrated.gr, “αν και είναι παρεμφερής, η έννοια «συμπάσχω» δεν είναι συνώνυμη της ενσυναίσθησης. Ένα άτομο μπορεί να συμπάσχει βιώνοντας, για παράδειγμα, τον ψυχικό πόνο του άλλου, αλλά μπορεί κάλλιστα να μην αντιλαμβάνεται τα συναισθήματα που προκαλούν αυτόν τον πόνο ή απορρέουν από αυτόν. Αντίθετα, ένα άτομο που διακρίνεται για την ενσυναίσθησή του μπορεί πιο εύκολα και να συμπάσχει την ίδια στιγμή, βιώνοντας όχι μόνο τα συναισθήματα αλλά και την ψυχική οδύνη που σχετίζεται με αυτά. Η ενσυναίσθηση δεν είναι έκφραση καλοσύνης. Μπορεί

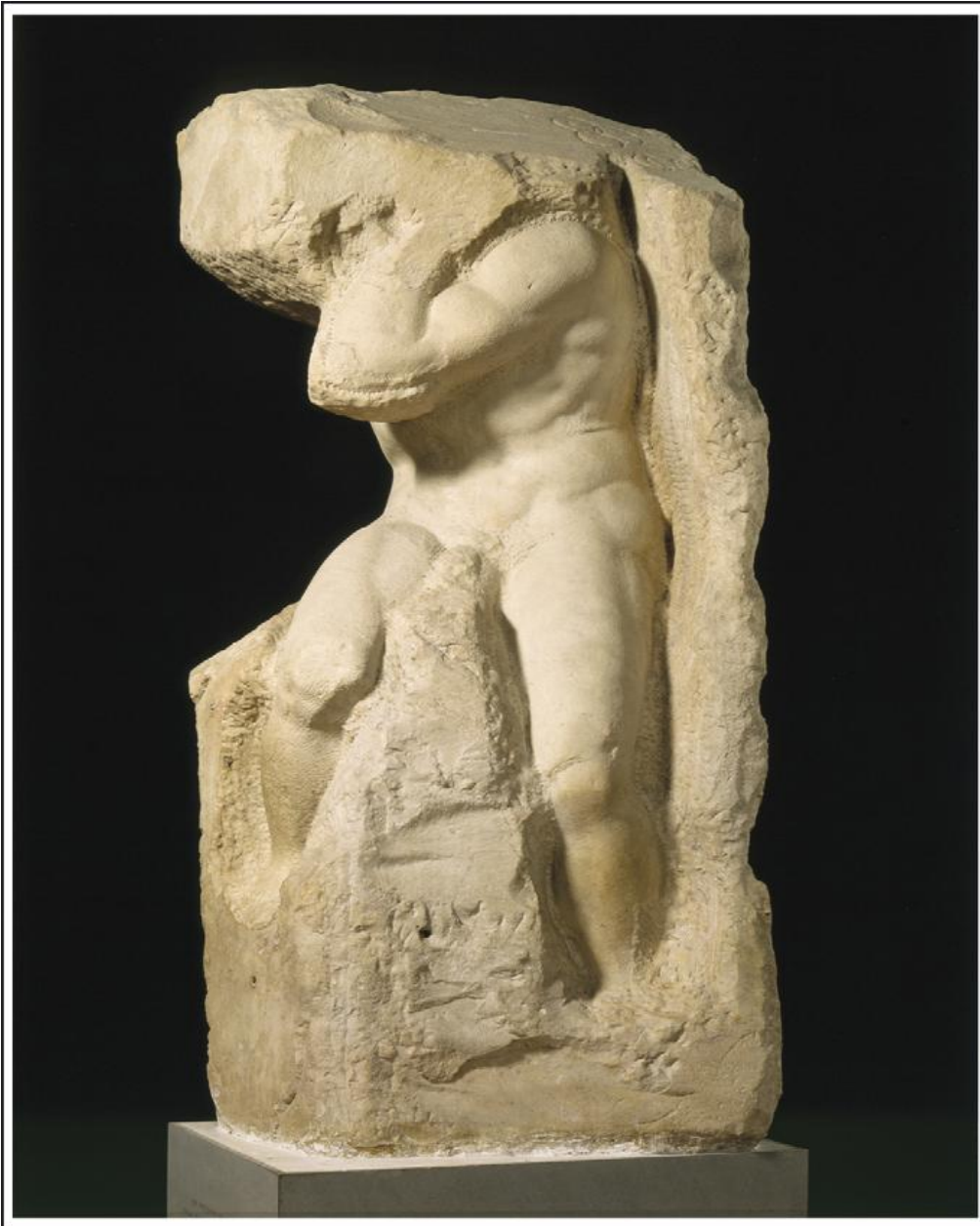
κάποιος να δείχνει γενικά καλοσύνη προς τους άλλους, χωρίς όμως να κάνει την προσπάθεια να καταλάβει τα συναισθήματά τους. Η ενσυναίσθηση μπορεί να μας βοηθήσει να αιτιολογήσουμε όχι όμως και να δικαιολογήσουμε τις πράξεις των άλλων. Προσπαθώντας να βιώσουμε τα συναισθήματα του άλλου μπορούμε να καταλάβουμε πώς οδηγήθηκε σε συγκεκριμένες πράξεις. Αυτό δεν σημαίνει όμως ότι πρέπει να συμφωνήσουμε με αυτές τις πράξεις. Ας υποθέσουμε ότι βλέπουμε έναν άπορο να κάνει μια βίαιη πράξη για να μπορέσει να τραφεί. Μπορούμε να βιώσουμε την απελπισία του και, κατ' επέκταση, να καταλάβουμε τα κίνητρά του, αυτό όμως δεν μας εμποδίζει να σκεφτούμε ότι αυτό το άτομο θα μπορούσε να εξετάσει και άλλες, όχι βίαιες, εναλλακτικές λύσεις”.

Προχωρώντας την εν λόγω θεωρία, σύμφωνα με τις παραπάνω διευκρινήσεις, μπορούμε να την εφαρμόσουμε και στην **Τέχνη** και ειδικότερα ως προς το **αισθητικό αντικείμενο**. Πρώτον, καθώς βιώνουμε το αισθητικό αντικείμενο ως μια “χειρονομία” ξεχωριστή από το δημιουργό του, ολόκληρη η ύπαρξή του έγκειται στο αισθησιακό. Η συναισθηματική έννοια του αισθητικού αντικειμένου είναι το ξεδίπλωμα του όρου “αισθησιακός”. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τον Dufrenne, αυτός είναι ο λόγος που βιώνουμε την τέχνη και προκειμένου να παρακολουθήσουμε την εξέλιξη της οφείλουμε να παρατηρήσουμε το ξεδίπλωμα της πραγματοποίησης της εκ των προτέρων (Pederson, 2013: 54).

Δεύτερον, ένα ακόμη στοιχείο που μπορούμε να αναφέρουμε είναι πως όταν βρισκόμαστε υπό την επιρροή της απροσδιόριστης αντανάκλασης της αισθητικής αντίληψης στην ουσία αυτό σημαίνει πως έχουμε εμπλακεί ενεργά στην ίδια την διαδικασία. Πιο αναλυτικά, δεν μας ενδιαφέρει η πράξη του συναισθήματος αυτή καθ' εαυτή, αλλά βρισκόμαστε σε ένα προβληματισμό σχετικά με το τι γίνεται αισθητό, δηλαδή η συναισθηματική διάσταση του αισθητικού αντικειμένου. Προσπαθούμε δηλαδή να προσδιορίσουμε αυτό που εκφράζει το αισθητικό αντικείμενο και με ποιο τρόπο αυτό ξετυλίγεται μπροστά μας. Παρά το γεγονός ότι και πάλι αυτή η διαδικασία ακολουθεί τη “λογική του συναισθήματος”, η αντανάκλαση στην αισθητική αντίληψη υποδηλώνει την ίδια την αναγκαιότητα να ακολουθήσουμε αυτή τη λογική. Αυτή η αντιφατικότητα ή αλλιώς σύγκρουση δεν εντοπίζεται κατά την εμπειρία της ενσυναίσθησης (Pederson, 2013: 54).

Στη συνέχεια, θα πρέπει να καταγράψουμε ορισμένα παραδείγματα κατά τα οποία οι θεατές έργων τέχνης βιώνουν τη *σωματική ενσυναίσθηση* (bodily empathy). Το πρώτο σχετίζεται με το έργο *Prisoners* του Michelangelo και οι θεατές συχνά δηλώνουν πως αισθάνονται τους μυς τους να ενεργοποιούνται στα ίδια σημεία που αποτυπώνονται και στο άγαλμα (Εικόνα 1). Στην περίπτωση του καλλιτέχνη Goya στον πίνακα *Desastres de la Guerra*, οι θεατές αισθάνονται και πάλι την ενσυναίσθηση και τα αφηρημένα σχέδια τους κάνουν να νιώθουν και οι ίδιοι εκτός ισορροπημένης ψυχολογικής κατάστασης (Εικόνα 2). Το κοινό μοτίβο είναι πως οι παρατηρητές της τέχνης ένιωσαν μια σωματική εμπειρία της ενσυναίσθησης στα σημεία του σώματος που αισθάνθηκαν ότι απειλούνται, καταπιέζονται, περιορίζονται ή δεν βρίσκονται σε αρμονία / ισορροπία (Freedberg & Gallese, 2007: 197). Στην συνέχεια, παραθέτουμε δύο εικόνες έργων τέχνης.

Εικόνα 1. Prisoners του Michelangelo

Εικόνα 2. Desastres de la Guerra του Goya

(Πηγή: Freedberg & Gallese, 2007: 198)

Μετά από τις σωματικές ενδείξεις, οι θεατές βίωσαν συναισθηματικές συνέπειες αναλογιζόμενοι τον πόνο του σώματος. Μάλιστα, εντυπωσιάζει τους μελετητές ότι, ακόμη και στις περιπτώσεις όπου δεν υπήρχε κάποιο άμεσο συναισθηματικό στοιχείο σε ένα έργο τέχνης, η σωματική αντίδραση ήταν σταθερή. Επιπλέον, ένα δεύτερο σημείο είναι πως αυτή η προσομοίωση δεν συμβαίνει μόνο στις περιπτώσεις των εικαστικών τεχνών αλλά και όταν πρόκειται για αρχιτεκτονικά είδη. Το πιο κοινό χαρακτηριστικό της θέασης των έργων τέχνης είναι ότι οι παρατηρητές βιώνουν σωματικά αυτό που η ενσυναίσθηση υπαγορεύει και το αμέσως επόμενο στάδιο είναι να φτάσουν σε μια κατάσταση, όπου θα προκληθούν ακόμη και δάκρυα (Freedberg & Gallese, 2007: 197).

Ιστορικά, κατά τη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα κάποιοι Γερμανοί μελετητές είχαν ήδη επισημάνει στα έργα τους πως οι οπτικές τέχνες δεσμεύουν σωματικά τον θεατή, ο οποίος αντιδρά σε πίνακες, αγάλματα και αρχιτεκτονική (Maurice Merleau-Ponty, David Rosand). Παρότι αυτές οι θεωρίες παρουσιάζουν κατά βάση πολλά σημαντικά στοιχεία, η φαινομενολογική αυτή προσέγγιση δεν βρήκε μεγάλη ανταπόκριση στο χώρο της ιστορίας της τέχνης. Στον 20^ο αιώνα δόθηκε έμφαση στην γνωστική και μη σωματική προσέγγιση της αισθητικής (Freedberg & Gallese, 2007: 197). Συνεπώς, η αισθητική εμπειρία συνίσταται σε δυο γνωρίσματα που σχετίζονται με τις εικαστικές τέχνες. Πρώτον, υπάρχει σχέση μεταξύ των σωματικών αισθημάτων ενσυναίσθησης του παρατηρητή και του περιεχομένου (δράσεις, προθέσεις, αντικείμενα, συναισθήματα, αισθήσεις) που αναπαρίσταται στα έργα τέχνης, όπως πίνακες ζωγραφικής ή αγάλματα. Δεύτερον, υπάρχει σχέση μεταξύ των σωματικών αισθημάτων ενσυναίσθησης του παρατηρητή και της ποιότητας του έργου τέχνης υπό την έννοια των ορατών χαρακτηριστικών δημιουργικότητας από τον καλλιτέχνη (Freedberg & Gallese, 2007: 199).

Μεθοδολογία έρευνας

Προκειμένου να ερευνήσουμε την σχέση που παρουσιάζουν οι κάτοικοι της περιοχής του Ναυπλίου με το ιστορικό κέντρο της πόλης θεωρήθηκε σκόπιμο να δημιουργήσουμε ένα ερωτηματολόγιο και να προβούμε σε ορισμένες συνεντεύξεις. Κατ' αυτό τον τρόπο μπορούμε να μετρήσουμε την ψυχολογική επίδραση των ιστορικών μνημείων και αγαλμάτων στους κατοίκους τους Ναυπλίου τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά. Τα βήματα που ακολουθήσαμε είναι τα εξής:

1. Δημιουργία των ερωτηματολογίων και των ερωτήσεων για τις συνεντεύξεις.
2. Διανομή των ερωτηματολογίων και των συνεντεύξεων σε τυχαίο δείγμα πολιτών.
3. Συγκέντρωση των ερωτηματολογίων και των συνεντεύξεων.
4. Ανάλυση των αποτελεσμάτων ως προς τις απαντήσεις των πολιτών στα ερωτηματολόγια και τις συνεντεύξεις.

Να σημειωθεί πως ο τελικός αριθμός των ερωτηματολογίων που συγκεντρώθηκε είναι δεκαπέντε (15), ενώ των συνεντεύξεων είναι πέντε (5). Οι συνεντεύξεις έγιναν κατόπιν συνεννόησης γραπτώς και παρατίθενται αυτούσιες στο Παράρτημα.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ

Σε αυτή την ενότητα, θα καταγράψουμε ποσοτικά τις απαντήσεις των κατοίκων του Ναυπλίου ως προς τις απόψεις τους για το ιστορικό κέντρο της πόλης με τα ιστορικής σημασίας αγάλματα και μνημεία. Τα ερωτηματολόγια, όπως έχουμε ήδη αναφέρει είναι 15 στο σύνολο και για κάθε απάντηση θα καταγράψουμε τα αριθμητικά αποτελέσματα. Έτσι έχουμε:

1. Επισκέπτεστε συχνά τους χώρους της περιοχής του Ναυπλίου με αγάλματα και ιστορικά μνημεία;

NAI	6	OXI	9
-----	---	-----	---

2. Θα θέλατε να μάθετε περισσότερες λεπτομέρειες για την προέλευση και την ιστορία τους;

NAI	9	OXI	6
-----	---	-----	---

3. Θα κάνατε ποτέ έρευνα στο διαδίκτυο ή σε εγκυκλοπαίδειες από την βιβλιοθήκη σχετικά με τα αγάλματα και τα ιστορικά μνημεία της περιοχής του Ναυπλίου;

NAI	9	OXI	6
-----	---	-----	---

4. Έχετε ρωτήσει ποτέ τον περίγυρο σας σχετικά με την ιστορία των αγαλμάτων και των ιστορικών μνημείων στην περιοχή του Ναυπλίου;

NAI	7	OXI	8
-----	---	-----	---

5. Σας έχουν ρωτήσει ποτέ σχετικά με την ιστορία των αγαλμάτων και των ιστορικών μνημείων στην περιοχή του Ναυπλίου;

NAI	7	OXI	8
-----	---	-----	---

6. Έχετε αισθανθεί ποτέ συγκίνηση παρατηρώντας τα αγάλματα-ιστορικά μνημεία στην περιοχή του Ναυπλίου;

NAI	9	OXI	6
-----	---	-----	---

7. Έχετε δακρύσει ποτέ παρατηρώντας τα αγάλματα-ιστορικά μνημεία στην περιοχή του Ναυπλίου;

NAI	8	OXI	7
-----	---	-----	---

8. Έχετε αισθανθεί ποτέ περηφάνεια ποτέ παρατηρώντας τα αγάλματα-ιστορικά μνημεία στην περιοχή του Ναυπλίου;

NAI	7	OXI	8
-----	---	-----	---

9. Πιστεύετε πως τα αγάλματα-ιστορικά μνημεία στην περιοχή του Ναυπλίου συγκινούν τους κατοίκους της περιοχής;

ΝΑΙ	11	ΟΧΙ	4
-----	----	-----	---

10. Έχετε προσφερθεί ποτέ να ξεναγήσετε τους φιλοξενούμενους σας στα αγάλματα-ιστορικά μνημεία στην περιοχή του Ναυπλίου;

ΝΑΙ	7	ΟΧΙ	8
-----	---	-----	---

Με βάση τις παραπάνω απαντήσεις στα ερωτηματολόγια, μπορούμε να δημιουργήσουμε το προφίλ των κατοίκων του Ναυπλίου ως προς τα ιστορικά μνημεία του κέντρου της πόλης. Ειδικότερα, παρότι οι ίδιοι οι κάτοικοι δεν επισκέπτονται συχνά τα ιστορικά μνημεία και αγάλματα του κέντρου του Ναυπλίου, είναι πρόθυμοι να βρουν περισσότερες πληροφορίες και ειδικά μέσω του Διαδικτύου. Ωστόσο, παρατηρούμε πως δεν υπάρχει ανοιχτή συζήτηση σχετικά με τα αγάλματα και τα ιστορικά μνημεία του κέντρου, καθώς οι κάτοικοι δεν μπαίνουν ιδιαίτερα στην διαδικασία να ρωτήσουν άλλους πολίτες σχετικά με αυτά. Οι ερωτήσεις που σχετίζονται με την συγκίνηση ως προς την τέχνη αποκαλύπτουν πως οι κάτοικοι νιώσουν ιδιαίτερη συγκίνηση σχετικά με την πολιτισμική τους κληρονομιά και θεωρούν πως και οι άλλοι κάτοικοι του Ναυπλίου νιώθουν την ίδια συγκίνηση. Τέλος, περίπου μισοί από τους ερωτηθέντες έχουν προσφερθεί να ξεναγήσουν άλλα άτομα στο ιστορικό κέντρο του Ναυπλίου.

Όσον αφορά τις απαντήσεις που καταγράψαμε στις συνεντεύξεις υπήρξαν ιδιαίτερα θετικές. Η πρώτη ερώτηση αναφέρεται στην ομορφιά που χαρίζουν τα ιστορικά μνημεία και αγάλματα στην πόλη. Οι ερωτηθέντες μιλούν για την απίστευτη φυσική ομορφιά και την πολιτισμική χάρη. Ειδικότερα, λόγω της ιδιαίτερης ιστορίας του και της γεωγραφικής του θέσης, το Ναύπλιο αποτελεί μια περιοχή πολύ ανταγωνιστική σε σχέση με άλλες πόλεις στην Ελλάδα. Επιπλέον, κοινός παρονομαστής των συνεντεύξεων είναι ότι η ιστορική ιδιαιτερότητα της περιοχής του Ναυπλίου δίνει ένα αξιόλογο κύρος στην συνείδηση του λαού. Τα τείχη της πόλης και η ιστορικότητα του κέντρου φανερώουν την βαριά ιστορία που κρύβεται από πίσω και οι κάτοικοι εύκολα νιώθουν πολύ κοντά στο ιστορικό παρελθόν της Ελλάδας.

Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο είναι πως οι ερωτηθέντες συμφωνούν πως τα ιστορικά μνημεία και αγάλματα στο ιστορικό κέντρο του Ναυπλίου προκαλούν το δέος

και την ευθύνη των πολιτών να μάθουν περισσότερα για την ιστορία του τόπου, κάτι το οποίο έγινε φανερό και κατά την ανάλυση των ερωτηματολογίων. Οι κάτοικοι θεωρούν πως τα πανέμορφα μνημεία συμβάλλουν στην καλλιέργεια της συλλογικότητας των Ελλήνων και οι περισσότεροι αφιερώνουν χρόνο σε αυτά. Κατά βάση οι ερωτηθέντες είναι κάτοικοι του Ναυπλίου, πράγμα το οποίο σημαίνει πως βρίσκονται σχεδόν σε καθημερινή επαφή με αυτά. Επιπλέον, κάποιες εκπαιδευτικοί έχουν ασχοληθεί ιδιαίτερα στα πλαίσια της διδασκαλίας τους με τα ιστορικά μνημεία του Ναυπλίου. Μετά από την επαφή τους με τα μνημεία δηλώνουν πως ένιωσαν έκπληξη και δέος ως προς τις πληροφορίες που κέρδισαν δουλεύοντας με αυτά.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Η έρευνα μας έρχεται σε απόλυτη συμφωνία με το θεωρητικό μέρος της παρούσας εργασίας. Η τέχνη καταφέρνει να συγκινεί τους θεατές σε μεγάλο ποσοστό και δεν είναι λίγες οι φορές που οι κάτοικοι του Ναυπλίου έχουν αισθανθεί την σωματική επίδραση της τέχνης, δακρύζοντας. Αυτό φανερώνει την δύναμη του ιστορικού παρελθόντος και το μεγαλείο των ιστορικών μνημείων και αγαλμάτων στο ιστορικό κέντρο του Ναυπλίου. Ωστόσο, οι δυσκολίες που αντιμετωπίσαμε στην παρούσα έρευνα είναι η συγκέντρωση των ποσοτικών και ποιοτικών μεταβλητών. Εφόσον, αναφερόμαστε σε συναισθήματα και ψυχολογικές επιδράσεις βασιστήκαμε εξ ολοκλήρου στην ομολογία των συμμετεχόντων. Το θεωρητικό μέρος ανέδειξε, όμως, την χρησιμότητα της γνωστικής επιστήμης στην μέτρηση των εγκεφαλικών λειτουργιών κατά την θέαση τέχνης. Αυτό, λοιπόν, που προτείνουμε είναι η ανάπτυξη νέων μεθόδων κατά την καταγραφή συναισθημάτων κατά την θέαση έργων τέχνη με βάση την γνωστική επιστήμη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Di Dio, C. & Gallese, V. (2009). Neuroaesthetics: a review. *Current Opinion in Neurobiology*, 19: 682–687.

Freedberg, D. & Gallese, V. (2007). Motion, emotion and empathy in esthetic experience. *TRENDS in Cognitive Sciences*, 11 (No.5): 197-203.

Pedersen, G. J. (2013). *Art, Empathy, Truth: On The Phenomenology of Aesthetic Experience* by Mikel Dufrenne. University of Oslo.

Ενσυναίσθηση: Η άγνωστη δύναμη της επικοινωνίας. Περιοδικό *Science Illustrated*.
<http://www.scienceillustrated.gr/site/empathy/>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ερωτηματολόγιο

1. Επισκέπτεστε συχνά τους χώρους της περιοχής του Ναυπλίου με αγάλματα και ιστορικά μνημεία;
 ΝΑΙ ΟΧΙ
2. Θα θέλατε να μάθετε περισσότερες λεπτομέρειες για την προέλευση και την ιστορία τους;
 ΝΑΙ ΟΧΙ
3. Θα κάνατε ποτέ έρευνα στο διαδίκτυο ή σε εγκυκλοπαίδειες από την βιβλιοθήκη σχετικά με τα αγάλματα και τα ιστορικά μνημεία της περιοχής του Ναυπλίου;
 ΝΑΙ ΟΧΙ
4. Έχετε ρωτήσει ποτέ τον περίγυρο σας σχετικά με την ιστορία των αγαλμάτων και των ιστορικών μνημείων στην περιοχή του Ναυπλίου;
 ΝΑΙ ΟΧΙ
5. Σας έχουν ρωτήσει ποτέ σχετικά με την ιστορία των αγαλμάτων και των ιστορικών μνημείων στην περιοχή του Ναυπλίου;
 ΝΑΙ ΟΧΙ
6. Έχετε αισθανθεί ποτέ συγκίνηση παρατηρώντας τα αγάλματα-ιστορικά μνημεία στην περιοχή του Ναυπλίου;
 ΝΑΙ ΟΧΙ
7. Έχετε δακρύσει ποτέ παρατηρώντας τα αγάλματα-ιστορικά μνημεία στην περιοχή του Ναυπλίου;
 ΝΑΙ ΟΧΙ
8. Έχετε αισθανθεί ποτέ περηφάνεια ποτέ παρατηρώντας τα αγάλματα-ιστορικά μνημεία στην περιοχή του Ναυπλίου;
 ΝΑΙ ΟΧΙ

9. Πιστεύετε πως τα αγάλματα-ιστορικά μνημεία στην περιοχή του Ναυπλίου συγκινούν τους κατοίκους της περιοχής;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

10. Έχετε προσφερθεί ποτέ να ξεναγήσετε τους φιλοξενούμενους σας στα αγάλματα-ιστορικά μνημεία στην περιοχή του Ναυπλίου;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Υπ' όψιν κ Βλαχουτών -
Τατάνου Γιάννη

1) Θεωρείτε πως τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου ομορφαίνουν την πόλη;

Το Ναύπλιο είναι αδιαμφισβήτητα μια από τις πιο ατμοσφαιρικές και ρομαντικές πόλεις της Ελλάδας. Ένας τόπος απόλυτα ξεχωριστός, γεμάτος φυσικές ομορφιές, ανεκτίμητα ιστορικά μνημεία και βαριά πολιτιστική κληρονομιά. Αμέτρητα είναι τα αξιοθέατα της πόλης, τα οποία κοσμούν όλες τις πλατείες και τα γραφικά σοκάκια. Οι λαοί που πέρασαν από την περιοχή άφησαν ανεξίτηλα το αποτύπωμά τους ,τα μνημεία τους αλλά και οι νεότεροι, τα αγάλματα που ομορφαίνουν την πόλη .

2) Θεωρείτε πως τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου δίνουν κύρος την πόλη;

Τα αγάλματα και τα μνημεία ξυπνούν μνήμες, θυμίζουν σημαντικά ιστορικά γεγονότα, ενισχύουν την εθνική συνείδηση των Ελλήνων, κάνουν τους επισκέπτες αλλά και τους μόνιμους κατοίκους να συνειδητοποιήσουν τη βαριά ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά της πόλης, με αποτέλεσμα να ενισχύουν το κύρος της και να υπενθυμίζουν στους νεότερους την «ευθύνη» που φέρουν...

3) Θεωρείτε πως τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου σας δίνουν το κίνητρο να μάθετε περισσότερα για την ιστορία της χώρας μας και του Ναυπλίου ειδικότερα;

Τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου αποτελούν ένα σημαντικό κίνητρο για το επισκέπτη αλλά και για τον μόνιμο κάτοικο να ασχοληθεί με την ιστορία της πόλης αλλά και όλης της Ελλάδας, αφού - κυρίως-η νεότερη ιστορία της χώρας μας (ως ανεξάρτητο κράτος) είναι άμεσα συνυφασμένη με την πόλη του Ναυπλίου.(Ένετοκρατία, Τουρκοκρατία, Πρώτη Πρωτεύουσα, Καποδίστριας, Όθωνας...)

4) Με ποιο τρόπο πιστεύετε πως τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου συμβάλλουν στην ψυχολογική σας διάθεση;

Τα ιστορικά μνημεία και τα αγάλματα που συναντά κανείς στην πόλη του Ναυπλίου ενισχύουν την ομορφιά της πόλης, συμβάλλουν θετικά στην ψυχολογική μας διάθεση και μας ενδυναμώνουν προκειμένου να δούμε την πόλη μας αειφορικά. Αντικρίζοντάς τα κανείς θαυμάζει τη τεχνοτροπία, τη μνημειακή και παραδοσιακή αρχιτεκτονική, τα έργα τέχνης και γενικά δημιουργείται μια ευχάριστη διάθεση και καλή ψυχολογία κατά τη διάρκεια της περιήγησης ή του καθημερινού μας περίπατου.

5) Πόσο συχνά αφιερώνεται χρόνο για να παρατηρήσετε τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου;
Όσες φορές κι αν επισκεφτεί κανείς την πόλη του Ναυπλίου ή κατοικεί σε αυτή μόνιμα, δε μπορεί να μη σταθεί μπροστά σε όλα τα μνημεία ή τα αγάλματα που συναντά στο πέρασμά του. Αποτελούν σημείο αναφοράς για όλους μας και όποτε τα παρατηρούμε, ανακαλύπτουμε κι άλλη μια πτυχή της τέχνης- τεχνοτροπίας τους. Κάθε φορά τα αντικρίζουμε με διαφορετική ματιά, ανάλογα την ψυχολογία μας, τη διάθεσή μας, το χρόνο μας...και κάθε φορά βλέπουμε κάτι καινούργιο, αλλιώςτικό, που συμπληρώνει ή αναιρεί τις προηγούμενες...

Κλειάδου Γαρυφαλλιά

για ογιν Βλακενι
Ταφνο
Γιλε

Για την εργασία της φοιτήτριας Σοφίας Ταμπάκη

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- 1) Θεωρείτε πως τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου ομορφαίνουν την πόλη?
- 2) Θεωρείτε πως τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου δίνουν κύρος την πόλη?
- 3) Θεωρείτε πως τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου σας δίνουν το κίνητρο να μάθετε περισσότερα για την ιστορία της χώρας μας και του Ναυπλίου ειδικότερα?
- 4) Με ποιό τρόπο πιστεύετε πως τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου συμβάλλουν στην ψυχολογική σας διάθεση?
- 5) Πόσο συχνά αφιερώνετε χρόνο για να παρατηρήσετε τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου?

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1.Η πόλη μας, το Ναύπλιο, είναι μια από τις ομορφότερες της Ελλάδας και όχι μόνο. Εκτός του ότι διαθέτει ένα θαυμάσιο φυσικό περιβάλλον, αποτελεί και ιστορικό μνημείο. Διότι στην πόλη τα ιστορικά αγάλματα-μνημεία που την ομορφαίνουν αλλά και την καθιστούν δείγμα ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς. Σε κάθε γωνιά στέκουν επιβλητικά όχι μόνο για να θυμίζουν στον επισκέπτη την ιστορία αυτού του υπέροχου τόπου αλλά και για να την στολίζουν, να δημιουργούν με τον υπόλοιπο περιβάλλοντα χώρο όμορφες γωνιές να τις απολαμβάνει και να τον ξεκουράζουν. Συμβάλλουν επομένως στη γραφικότητα και την ιδιαίτερη ομορφιά της.

2. Το πλήθος αλλά και η ποικιλότητα των ιστορικών αγαλμάτων-μνημείων που είναι διασκορπισμένα σε κάθε γωνιά του Ναυπλίου βεβαίως και προσδίνουν κύρος σ' αυτή. Η βόλτα του περπατητή-περμηγητή στα στενά σοκάκια της πόλης δεν είναι ένας απλός περίπατος. Καθένα συνδέει την παρουσία του με μια πτυχή της ιστορίας, ένα σημαντικό γεγονός. Αποτυπώνει σημαντικά πρόσωπα που έπαιξαν σπουδαίο ρόλο στην πορεία του τόπου. Έτσι λοιπόν νιώθει κανείς ότι πατά στα χάρμια ηρώων, πολιτικών, δασκάλων, ιεραρχών που διαμόρφωσαν την ιστορία και δε μπορεί παρά να αισθανθεί πολύ τυχερός που γίνεται κοινωνός της αρχοντιάς που αποπνέει αυτός ο τόπος.

3. Καθώς περιδιαβαίνει κανείς το Ναύπλιο είναι σα να περπατά στο χρόνο. Κάθε ιστορικό μνημείο-αγαλμα αποτελεί κίνητρο και αφορμή για να ανατρέξει ο περιπατητής στην ιστορία. Να ξαναθυμηθεί όσα ήξερε αλλά και να ανατρέξει σε πηγές και να πληροφορηθεί μια και όλη η ιστορία του τόπου τούτου αλλά και της χώρας γενικότερα είναι αποτυπωμένη εδώ. Τα μνημεία αποτελούν δείγματα των λαών που πέρασαν (Φράγκοι, Ένετοί, Τούρκοι...) και τα αγάλματα τιμούν ήρωες της επανάστασης και προσωπικότητες του νεοσύστατου ελληνικού κράτους. Αντικρίζοντάς τα λοιπόν κανείς κάνει ένα ταξίδι στο χρόνο και μαθαίνει την ιστορία.

4. Τα ιστορικά μνημεία-αγάλματα εκτός από στοιχία θαυμασμού, αφού στέκουν εκεί ξεπερνώντας το χρόνο, δημιουργούν και ιδιαίτερη ψυχολογική διάθεση. Αλλά

ευχάριστη, μια και βλέπουμε τη χρήση τους από παλιά ως τώρα,άλλα δυσάρεστη,ανυπολόγιστοι την κατάληξή τους,είτε αφορά κτίρια,είτε πρόσωπα.Σίγουρα πάντως μας προβληματίζουν και μας εκπλήσσουν καθώς τα απολαμβάνουμε.Σε συνδυασμό και με το φυσικό περιβάλλον συντελούν στη δημιουργία μιας ιδιαίτερης ψυχολογικής δυναμικής.

5.Για όσους κατοικούν στην πόλη και έχουν την ευκαιρία καθημερινά να την περιδιαβαίνουν,η πόλη είναι βίωμα ξεχωριστό.Είτε ως χώρος εργασίας και πρωινής δραστηριότητας είτε ως ένας απολαυστικός απογευματινός περίπατος.Τα διάσπαρτα ιστορικά μνημεία-αγάλματα πάντα έχουν κάτι να πούν ανάλογα την διάθεση και το χρόνο που έχει κανείς.Και παντού υπάρχουν μέρη και γωνιές που νομίζεις ότι τα συναντάς πρώτη φορά και σε ξαφνιάζουν ευχαρίστα.Δημιουργείται η εντύπωση ότι ο χρόνος ποτέ δε θα είναι αρκετός για να χορτάσεις αυτή τη μοναδική ιστορική .όμορφη πόλη.

Ελένη Παναγού
Κατωίμος, Ναυπλίου, 25ης Μαρτίου 97
Εκπ/κός κ. ΠΕ05

**ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ ΤΑΜΠΑΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΝΑΥΠΛΙΟ**

1) Θεωρείτε πως τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου ομορφαίνουν την πόλη;

Πιστεύω πως τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου ομορφαίνουν την πόλη και αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της γενικότερης αισθητικής, που συμβαδίζει με την τεχνοτροπία δόμησης των περισσότερων κτιρίων της παλιάς πόλης, καθιστώντας την ουσιαστικά *διατηρητέο μνημείο*, όπως καθιερώθηκε επίσημα, από το 1983.

2) Θεωρείτε πως τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου δίνουν κύρος στην πόλη;

Θεωρώ πως τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου δίνουν κύρος στην πόλη και αποτελούν αποτυπώσεις έκφρασης του πλούσιου ιστορικού της γίνεσθαι. Εκτιμώ ότι είναι, σε γενικές γραμμές, καλοδιατηρημένα και επιβλητικά.

3) Θεωρείτε πως τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου σας δίνουν το κίνητρο να μάθετε περισσότερα για την ιστορία της χώρας μας και του Ναυπλίου ειδικότερα;

Τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου δίνουν, σαφέστατα, το κίνητρο για να μάθουν, όσοι ξένοι και Έλληνες τουρίστες την επισκέπτονται, περισσότερα για την ιστορία της χώρας μας και του Ναυπλίου ειδικότερα. Συγκεκριμένα, τα αγάλματα αποτυπώνουν μορφές από την πλούσια ιστορία του τόπου: του Ι. Καποδίστρια, Θ. Κολοκοτρώνη, Σ. Σταϊκόπουλου, Όθωνα, Κ. Παπαλεξοπούλου, Μ. Μαυρογένους, Δ. Υψηλάντη κ.α.

Τα μνημεία, αποτελούν τις αρχιτεκτονικές αποτυπώσεις των λαών που πέρασαν από την περιοχή, όπως: τζαμιά, χιμάμ, τουρκικές κρήνες με αραβουργήματα, ναοί φράγκικοι, ενετικοί, βυζαντινοί, οικίες βενετσιάνικες, τουρκικές, νεοκλασικές, με ρόπτρα, σαχισιά, κανόνια με βενετσιάνικα εμβλήματα, όπως το φτερωτό λιοντάρι του Αγίου Μάρκου κ.α, ιδιαίτερα διακοσμητικά στοιχεία.

4) Με ποιο τρόπο πιστεύετε πως τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου συμβάλλουν στην ψυχολογική σας διάθεση;

Τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου συμβάλλουν στη διαμόρφωση ευχάριστης ψυχολογικής διάθεσης και δημιουργούν, επιπλέον, δέος για τα ιστορικά πρόσωπα που έζησαν και έδρασαν στην πόλη και για τα αξιόλογα γεγονότα που διαδραματίστηκαν στην περιοχή, σε διάφορες χρονικές περιόδους.

5) Πόσο συχνά αφιερώνετε χρόνο για να παρατηρήσετε τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου;

Εφόσον ζω και εργάζομαι στο Ναύπλιο, τα τελευταία 4 έτη, έρχομαι πολύ συχνά σε άμεση οπτική επαφή με τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου. Αφιερώνω αρκετό χρόνο παρατηρώντας τα, σε προσωπικό - ατομικό και οικογενειακό επίπεδο - αλλά κυρίως, στο πλαίσιο της επαγγελματικής μου δραστηριότητας, εφόσον στον χώρο που εργάζομαι, το Κ.Π.Ε. Ν. Κίου, Αργολίδας, υλοποιούμε σχετικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα με θέμα την ιστορία της πόλης του Ναυπλίου και τίτλο «Ταξίδι στο παρελθόν-Ναύπλιο».

ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ- ΑΓΓΕΛΙΚΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ,
ΚΛΑΔΟΥ ΠΕ01,
ΜΕΛΟΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ (Π.Ο.)
ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Κ.Π.Ε.)ΝΙΩΣ ΚΙΟΥ

ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ Μ. Α.

ΣΟΦΙΑ ΤΑΜΗΙΑΚΗ-ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Θεωρείτε πως τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου ομορφαίνουν την πόλη;

Το Ναύπλιο είναι ένας τόπος προικισμένος από τη φύση. Στο μυχό του αργολικού κόλπου, κουνιάζει στα ριζά του ιστορικού Παλαμηδιού αιώνες τώρα. Λόγω της θέσης του λοιπόν, έπαιξε σπουδαίο ρόλο στην ιστορία. Και αυτή η ιστορία αποτυπώνεται πάνω στα μνημεία των ανθρώπων και στα αγάλματα των προσωπικοτήτων. Αυτά προσθέτουν στη φυσική ομορφιά και την καθιστούν ολόκληρη την πόλη ένα μοναδικό μνημείο.

2) Θεωρείτε πως τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου δίνουν κύρος την πόλη;

Εφόσον όλα τα μνημεία είναι αποτυπώματα της ιστορίας του τόπου, βεβαίως δίνουν κύρος, αρχοντιά και μοναδικότητα. Κάθε γωνιά φιλοξενεί κομμάτι του παρελθόντος, όχι μόνο ενός λαού και πολιτισμού αλλά πολλών αφού στο διάβα του χρόνου έδρασαν εδώ Φράγκοι, Ενετοί, Τούρκοι και Έλληνες. Η πόλη ωστόσο δεν είναι σήμερα μια πόλη μόνο μνημείο αλλά είναι λειτουργική και αειφορική και για τους νεότερους, μια πόλη με μεγάλη κληρονομιά που αξίζει να συνεχιστεί.

3) Θεωρείτε πως τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου σας δίνουν το κίνητρο να μάθετε περισσότερα για την ιστορία της χώρα μας και του Ναυπλίου ειδικότερα;

Η εικόνα της πόλης δεν αφήνει αδιάφορο ούτε τον κάτοικο ούτε τον επισκέπτη. Ίσα ίσα κάθε στοιχείο της, είτε κτήριο είτε άγαλμα είναι έργο τέχνης που αποτελεί κίνητρο για αναζήτηση και πληροφόρηση ώστε να αποκτήσει κανείς ολοκληρωμένη γνώση και άποψη για την ιστορική πραγματικότητα της πόλης. Επιπλέον επειδή στο Ναύπλιο διαδραματίστηκαν γεγονότα που επηρέασαν ολη τη χώρα τα ιστορικά της μνημεία και τα αγάλματα δίνουν κίνητρα για αναζήτηση και γνώση της ιστορίας της Ελλάδας όλης.

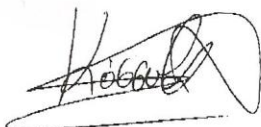
4) Με ποιο τρόπο πιστεύετε πως τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου συμβάλλουν στην ψυχολογική σας διάθεση;

Αρκεί μια βόλτα στην πόλη οποιαδήποτε ώρα και εποχή για να αλλάξει η διάθεση. Τα ήρεμα πρωινά είναι μοναδικά. Οι βόλτα στο γύρο της Αρβανιτιάς το δειλινό, ανάταση ψυχής, το περπατήμα μέσα από τα στενά με τα χαμόσιπτα η τα αρχοντικά σε πάει σε άλλες εποχές. Η επαφή με τα μνημεία και κατ'επέκταση με την ιστορία που αυτά σηματοδοτούν, δημιουργεί σκέψεις, αυξάνει την ευθύνη απέναντι στον τόπο και τους ανθρώπους. Έτσι λοιπόν η ψυχολογία κινείται ανάμεσα στην υπερηφάνεια και το χρέος.

5) Πόσο συχνά αφιερώνεται χρόνο για να παρατηρήσετε τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου;

Ο χρόνος ποτέ δε θα ναι αρκετός να χορτάσω αυτή την πόλη γιατί απλούστατα τα μνημεία της είναι τόσα πολλά και η ομορφιά τους ανυπέρβλητη. Ως κάτοικος της πόλης, καθημερινά περνάω τα στενά, θαυμάζω και παρατηρώ τα μνημεία αλλά και ως εκπαιδευτικός πολλές φορές αυτά αποτέλεσαν αντικείμενο έρευνας με τους μαθητές μου. Τις περισσότερες φορές με εκπλήσσουν ευχάριστα καθώς αποκαλύπτονται μπροστά μου.

ΚΟΣΣΥΒΑ ΛΟΥΛΑ
Εκπαιδευτικός ΠΕ11
Κάτοικος Ναυπλίου
Μεσολογγίου 5

Υπ' οφν
Βλάχουλη Γ.

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΟΦΙΑΣ ΤΑΜΠΑΚΗ.

1) Θεωρείτε πως τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου ομορφαίνουν την πόλη;

Φυσικά τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου ομορφαίνουν την πόλη, τη στολίζουν και δημιουργούν ένα κλίμα που σε ταξιδεύει σε παραμυθένιο κόσμο. Τα κάστρα που δεσπόζουν σε αυτήν, Ακροναυπλία και Παλαμήδι, καθώς και το θαλασσοκάστρο Μπούρτζι, είναι εξαιρετικής ομορφιάς και αρχιτεκτονικής. Μεγαλοπρεπείς εκκλησίες και καμπαναριά δίνουν ιδιαίτερο ύψος στην πόλη. Ενετικά αρχοντικά που χρησιμοποιήθηκαν και από τους μετέπειτα κατακτητές, εξακολουθούν, άλλα να κατοικούνται ως σήμερα και άλλα να λειτουργούν ως τουριστικά καταλύματα στο πλαίσιο μιας αειφορικής διαχείρισης των κτιρίων στο χρόνο. Επιπλέον αγάλματα ιστορικών, πολιτικών και πνευματικών ανθρώπων είναι διάσπαρτα σε κάθε γωνιά και στολίζουν τις πλατείες και τους δρόμους προσδίδοντας ιδιαίτερη ομορφιά.

2) Θεωρείτε πως τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου δίνουν κύρος την πόλη;

Ασφαλώς τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου προσδίδουν κύρος και μεγαλοπρέπεια στην πόλη. Το Ναύπλιο δεν είναι μόνο ένας τόπος προικισμένος από τη φύση. Εδώ έζησαν και έγραψαν ιστορία σπουδαίοι άνθρωποι ήρωες, λογοτέχνες, πολιτικοί. Τα σπίτια που έζησαν, οι δρόμοι που περπάτησαν, δίνουν ξεχωριστή αξία στον τόπο. Τα τείχη τριγύρω μαρτυρούν το πέρασμα λαών και πολιτισμών. Όλα αυτά λοιπόν, προσδίδουν ιδιαίτερο βάρος και αποσπένουν αρχοντιά και μοναδικότητα.

3) Θεωρείτε πως τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου σας δίνουν το κίνητρο να μάθετε περισσότερα για την ιστορία της χώρας μας και του Ναυπλίου ειδικότερα;

Βεβαίως τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου μας δίνουν το κίνητρο να μάθουμε περισσότερα για την ιστορία της χώρας μας και του Ναυπλίου ειδικότερα. Μας προκαλούν να ταξιδέψουμε στο παρελθόν της πόλης, να γνωρίσουμε τις ιστορικές στιγμές που έχει ζήσει, να βαδίσουμε στα χνάρια όσων έχουν περπατήσει και αφήσει το στίγμα τους στο χώρο και το χρόνο. Προκαλούν την περιέργειά μας για το πλήθος και τον πολιτισμό κάθε λαού που πέρασε από την πόλη. Ο επισκέπτης παρακινείται να ανατρέξει σε πηγές και να μάθει περισσότερα για αυτούς που τα δημιούργησαν.

4) Με ποιο τρόπο πιστεύετε πως τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου συμβάλλουν στην ψυχολογική σας διάθεση;

Τα ιστορικά μνημεία- αγάλματα στο κέντρο αλλά και σε ολόκληρη την πόλη δημιουργούν στον επισκέπτη, περιπατητή, ευχάριστη ψυχολογική διάθεση. Όλες τις ώρες της μέρας και όλες τις εποχές η βόλτα στα στενά, δίπλα στα μνημεία και τα αγάλματα, έχει ιδιαίτερη αξία. Είναι σαν να βαδίζει κανείς στο χρόνο μια και η ιστορία ξετυλίγεται μπροστά του. Δεν μπορεί παρά να αισθάνεται δέος και υπερηφάνεια γι' αυτό, να νιώθει τυχερός που τα αντικρίζει και να έχει μια θετική ανατροφοδότηση από το ιστορικό αυτό περιβάλλον.

5) Πόσο συχνά αφιερώνετε χρόνο για να παρατηρήσετε τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου;

Αφιερώνω χρόνο για να παρατηρήσω τα ιστορικά αγάλματα - μνημεία στο κέντρο του Ναυπλίου κάθε φορά που βαδίζω στους δρόμους της πόλης και τα συναντώ. Είναι άλλωστε τόσα πολλά, δεν γίνεται να μην τα προσέξω και κάθε φορά ανακαλύπτω και μια άλλη τους πτυχή. Τις πρωινές ώρες, ανάμεσα στις υποχρεώσεις της δουλειάς εφόσον ζω και εργάζομαι εδώ, αλλά και τις ήσυχες στιγμές του απογευματινού περιπάτου, πάντα μου κλέβουν στιγμές. Ακόμα και τις νύχτες, με τους ιδιαίτερους φωτισμούς αναδεικνύονται, είναι άξια θαυμασμού και σε προκαλούν να τα παρατηρήσεις λίγο παραπάνω.

Δέσποινα Ζαχαριάδου
Εκπαιδευτικός ΠΕ03
Κάτοικος Ναυπλίου

